

El vidre a través del qual ens miren

El gran violoncel·lista Mstislav Rostropòvitx, en el curs d'una roda de premsa que tingué lloc a la seu de l'Institut Català d'Estudis Mediterranis (Barcelona), digué que li agradaria d'arribar a sentir-se rus, en la mateixa mesura que Casals se sentia català.

És una gentilesa molt d'agrair, però Rostropòvitx no sap pas el pa que s'hi dóna. Ens consta que ell, com a rus, ha sofert molt, però Déu n'hi do del peatge que hem de pagar nosaltres per a ésser catalans. I que consti que la cosa ve de lluny, tot i que ara -n'estic convençut- estem millor que mai per a provar de resoldre els nostres problemes.

Com si pressentís que a desgrat del to educadíssim de la seva frase requeria un afegitó per a amorosir-ne possibles ferides, Rostropòvitx digué, tot seguit:

“Les persones que no saben sofrir no poden crear valors artístics”. Ho completà amb unes paraules que, a una oïda catalana, no sonen tan fines com la sonoritat dels violoncels: “Em vaig criar amb la música de Casals. Aquesta va ésser la meva segona llet materna”.

He afirmat que les dificultats que comporta la condició de català vénen de lluny, i em permeto de recordar la lletra d'una havanera del segle passat, en la qual, un negre antillà afligit per l'esclavitud i la discriminació racial, clama al cel i canta: “Déu meu, qui pogués ésser blanc, encara que fos català!” O sigui que de mal el mínim, i que tot sigui a fi de bé i encara gràcies.

El fet realment curiós és que ara hi ha qui ens acusa de ser racistes. Es vol fer una cacera de

vots futurs disparant a cegues una escopeta carregada de mala llet. Que se'm perdoni l'expressió, suggerida pel violoncel·l biberó evocat per Rostropòvitx!

Mentrestant, les fires d'abril i de maig importades a Catalunya en virtut de nostàlgies comprensibles, aviat aplegaran més romeus a Catalunya que als seus llocs d'origen. Vindrà un moment que el nostre racisme tindrà un caràcter d'atracció de forasters. Espero que quan aquesta feliç ocasió es confirmi, ja hagi estat resolt el problema del negre de Banyoles.

Pere Calders